

DECIZIE

22 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Luiza Gafton
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Tudor Ciobanu, reprezentat de către avocatul Vasile Țurcanu,

în cauza civilă la cererea înaintată de către Sergiu Casian, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Arisema” împotriva lui Tudor Ciobanu, Petru Darie, Iulia Cebanu privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale Societății cu Răspundere Limitată „Arisema” în procedura simplificată a falimentului,

împotriva hotărârii din 09 septembrie 2016 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a admis parțial cererea lui Sergiu Casian, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Arisema” privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere,

constată:

Sergiu Casian, lichidatorul SRL „Arisema” la data de 21 aprilie 2016 s-a adresat în instanța de insolvență cu cerere privind atragerea la răspundere subsidiară a persoanelor cu funcții de răspundere a debitorului. (f.d. 4-5)

În motivarea cererii a indicat că potrivit datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice la data de 09 octombrie 1992 a fost înregistrată SRL „Arisema”, cu sediul r-nul Ungheni, s. Cornești, str. V. Alecsandri, 17, asociați Tudor Ciobanu, Petru Darie, Iulia Cebanu. (f.d. 16)

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din data de 02 noiembrie 2015 s-a admis cererea introductivă depusă de către administratorul debitorului Aurica Iorgu, s-a constatat insolvențabilitatea și s-a dispus intentarea procedurii simplificate a falimentului și divizarea SRL „Arisema” cu desemnarea lui Sergiu Casian, în calitate de lichidator. (f.d. 38)

Lichidatorul Sergiu Casian a invocat drept temei juridic de atragere a foștilor administratori la răspundere subsidiară prevederile art. 248, alin.(1) al Legii insolvențabilității, solicitând încasarea în mod solidar de la Tudor Ciobanu, Petru Darie, Iulia Cebanu datoriile debitorului în mărime de 14 810,74 lei.

Curtea de Apel Bălți prin hotărârea din 09 septembrie 2016 a admis parțial cererea înaintată de către Sergiu Casian, lichidatorul SRL „Arisema”, a atras la

răspundere subsidiară administratorul Tudor Ciobanu, a încasat în beneficiul SRL „Arisema” în procedura falimentului datoriile debitorului conform tabelului de validare a creanțelor în sumă totală de 14 810,74 lei. A respins cerința înaintată de către Sergiu Casian, lichidatorul SRL „Arisema” privind atragerea la răspundere subsidiară a asociaților Petru Darie și Iulia Cebanu. (f.d. 45, 46-50)

Împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți, la 31 iulie 2018 a depus recurs Tudor Ciobanu, reprezentat de către avocatul Vasile Țurcanu, prin care a solicitat repunerea în termen de declarare a recursului, admiterea recursului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii. (f.d. 64-67)

În motivarea recursului recurentul a indicat că instanța de insolvabilitate nu a indicat motivele care au determinat concluziile acesteia și legea guvernantă, inclusiv probele prezentate de părți care urmau a fi apreciate de către instanță, cu expunerea asupra acestora, însă instanța s-a limitat doar la invocarea normelor de drept material.

Tudor Ciobanu a menționat că subiect al inițierii acțiunii privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului este administratorul/ lichidatorul procesului de insolvabilitate, după desemnarea lui de instanța de insolvabilitate ori de creditorii la prima adunare a creditorilor.

În cererea privind atragerea la răspundere subsidiară reclamant figurează SRL „Arisema”, însă urma să fie lichidatorul debitorului insolvabil și nici de cum SRL „Arisema”.

De asemenea, a indicat că cererea este semnată de o persoană care nu are împuterniciri de a o semna, ori Sergiu Casian nu a anexat la cerere dovada că a fost desemnat în calitate de lichidator.

Indică că cererea privind atragerea la răspundere subsidiară a fost admisă de instanța de insolvabilitate, însă aceasta nu este argumentată, fiind indicat numai motivul de drept, care este unul declarativ și lipsit de probe pertinente.

Recurentul a specificat că dispunerea suportării datoriilor debitorului de către membrii organelor de conducere ale debitorului, prin prisma art. 248 al Legii insolvabilității este un drept și nu o obligație a instanței de judecată, care urmează a fi aplicată în dependență de responsabilitatea membrilor vizați, față de apariția stării de insolvabilitate.

Tudor Ciobanu a indicat că instanța de insolvabilitate la emiterea hotărârii contestate a încălcat normele de drept procedural, ori nu l-a citat pentru ședința de judecată și nu i-a expediat hotărârea contestată, iar semnăturile din avizele de recepție nu-i aparțin.

În susținerea solicitării de repunere în termen a indicat că nu a recepționat hotărârea instanței de insolvabilitate, despre aceasta a aflat de la executorul judecătoresc, care la data de 17 iulie 2018, i-a înmănat contra semnătură încheierea privind intentarea procedurii de executare.

Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Tudor Ciobanu, reprezentat de către avocatul Vasile Țurcanu, este depus în afara termenului de atac și urmează a fi respins ca tardiv, iar cererea de repunere în termen ca fiind neîntemeiată din considerentele ce preced.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În conformitate cu art. 356 al Codului de procedură civilă cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvabilității.

Articolul 1, alin. (4) al Legii insolvabilității prevede că procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Norma cuprinsă în art. 8, alin. (1) al Legii insolvabilității nr. 149 din 26 iunie 2012 stipulează că hotărârile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Conform art. 248, alin. (6) al Legii insolvabilității în toate cazurile, asupra acțiunii prevăzute la alin. (1), instanța de insolvabilitate se pronunță prin hotărâre, care poate fi contestată cu recurs de persoanele vizate în ea.

Dat fiind faptul că în procedura de insolvabilitate termenele de contestare cu recurs coincid cu cele din Codul de procedură civilă, iar Legea insolvabilității nu interzice acest lucru, persoana îndreptățită va putea solicita repunerea în termen pentru depunerea recursului, aducând argumentele corespunzătoare.

La caz, hotărârea Curții de Apel Bălți contestată cu recurs de către Tudor Ciobanu, reprezentat de avocatul Vasile Țurcanu, a fost emisă și pronunțată la 09 septembrie 2016. (f.d. 45, 46-50)

Recursul împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 09 septembrie 2016 a fost depus de către Tudor Ciobanu, reprezentat de avocatul Vasile Țurcanu, la 31 iulie 2018, respectiv cu încălcarea termenului legal prevăzut de art. 8 alin. (1) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Faptul depunerii cererii de recurs în afara termenului de atac se confirmă prin însuși solicitarea recurentului cu privire la repunerea în termen de declarare a recursului, care se constată, însă, a fi una neîntemeiată, deoarece motivele invocate de recurent nu constituie temei de repunere în termen, în sensul art. 116 al Codului de procedură civilă, deoarece nu justifică neîndeplinirea actului de procedură în termen.

În conformitate cu 116, alin. (1) și (3) al Codului de procedură civilă persoanele, care din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Astfel, instanța de recurs reține că nu poate constitui temei de repunere în termen a recursului argumentul lui Tudor Ciobanu precum că la examinarea cererii în instanța de insolvabilitate nu a fost legal citat despre locul, data și ora ședințelor de judecată și nici nu i-a fost comunicată hotărârea contestată.

Concluziile instanței de recurs de respingere a cererii de repunere în termen a recursului rezultă din următoarele circumstanțe.

La data de 21 aprilie 2016 Sergiu Casian, lichidatorul SRL „Arisema” s-a adresat în instanța de insolvabilitate cu cerere privind atragerea la răspundere subsidiară a persoanelor cu funcții de răspundere a debitorului.

Prin încheierea din 22 aprilie 2016 instanța de insolvabilitate a primit în procedură cererea privind atragerea la răspundere subsidiară a persoanelor cu funcții de răspundere a debitorului SRL „Arisema”, s-a dispus expedierea copiei cererii lui Tudor Ciobanu, totodată fiindu-i comunicat locul, data și ora ședințelor de judecată.

Potrivit avizului de recepție nr. DS3118019935AR, Tudor Ciobanu la data de 11 mai 2016, a recepționat copia încheierii din 22 aprilie 2016, precum și copia cererii de atragere la răspundere subsidiară. (f.d. 10)

La 23 mai 2016 Tudor Ciobanu a depus referință la cererea de chemare în judecată înaintată de către Sergiu Casian, lichidatorul SRL „Arisema” privind atragerea la răspundere subsidiară a persoanelor cu funcții de răspundere a debitorului. (f.d.14-15)

Fiind prezent la ședințele de judecată privind examinarea cererii de atragere la răspundere subsidiară, preconizate pentru data de 09 iunie 2016 și 05 august 2016, acesta, beneficiind de drepturile sale procedurale, a solicitat amânarea examinării cauzei cu acordarea unui termen suplimentar pentru a angaja un avocat în scopul acordării asistenței juridice în instanță, solicitări care au fost admise de către instanța de insolvabilitate, obținând amânarea ședințelor, ulterior Tudor Ciobanu nu s-a mai prezentat la ședințele de judecată, instanța examinând cauza în lipsa lui. (f.d 32, 34,44)

Curtea de Apel Bălți prin hotărârea din 09 septembrie 2016 a admis parțial cererea înaintată de către Sergiu Casian, lichidatorul SRL „Arisema”, a tras la răspundere subsidiară administratorul Tudor Ciobanu, a încasat în beneficiul SRL „Arisema” în procedura falimentului datoriile debitorului conform tabelului de validare a creanțelor în sumă totală de 14 810,74 lei, a respins cerința înaintată de către Sergiu Casian, lichidatorul SRL „Arisema” privind atragerea la răspundere subsidiară a asociaților Petru Darie și Iulia Cebanu.

La data de 28 septembrie 2016 Curtea de Apel Bălți a expediat copia hotărârii la adresa lui Tudor Ciobanu, fiind recepționată la data de 12 octombrie 2016, fapt confirmat prin avizul de recepție returnat instanței și anexat la f.d. 53.

Astfel, Colegiul lărgit constată că recurentul a omis termenul legal de contestare a actului de procedură a instanței de insolvabilitate, or, în condițiile expuse Tudor Ciobanu, cunoscând despre procesul inițiat, cât și despre soluția pronunțată de Curtea de Apel Bălți la data de 09 septembrie 2016, nu a depus recurs în termenul stabilit de legislator.

Prin prisma art. 116, alin. (3) al Codului de procedură civilă Tudor Ciobanu solicită repunerea în termen de declarare a recursului, fără a prezenta acte ce dovedesc imposibilitatea acestuia de a contesta în termen actul de procedură.

Argumentul recurentului precum că acesta nu a recepționat copia hotărârii, iar semnătura de pe avizul de recepție nu-i aparține, nu poate fi reținut de instanța de recurs, ori hotărârea contestată a fost expediată la adresa de corespondență a lui Tudor Ciobanu, care corespunde cu adresa de corespondență indicată de către acesta în cererea de recurs și recepționată la data de 12 octombrie 2016. (f.de. 53)

La caz, se constată că Tudor Ciobanu în timp de un an și zece luni de la data adoptării hotărârii nu a contestat actul de procedură, depunând recursul asupra hotărârii Curții de Apel Bălți din 09 septembrie 2016, abia la data de 31 iulie 2018.

Instanța de recurs reține ca fiind declarativ și lipsit de suport probatoriu raționamentul recurentului, precum că acesta nu a fost citat de instanța de

insolvabilitate și nu a cunoscut despre procesul civil inițiat, ori potrivit materialelor dosarului este cert că acesta a recepționat citația, a cunoscut despre locul, data și ora ședințelor de judecată, mai mult ca atât a fost prezent la unele dintre ele, care au fost amânate la inițiativa acestuia, iar prin prisma art. 102, alin. (4¹) al Codului de procedură civilă participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În conformitate cu art. 61, alin. (1) al Codului de procedură civilă părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Din considerentele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că este lipsită de temei cererea recurentului privind repunerea recursului în termen, or, acesta nu a adus careva dovezi privind imposibilitatea sa de a contesta hotărârea Curții de Apel Bălți din data de 09 septembrie 2016 în termen.

Astfel, în condițiile în care recurentul a dispus de posibilitatea reală să conteste înainte de 31 iulie 2018, hotărârea Curții de Apel Bălți din data de 09 septembrie 2016, prin care a fost admisă cererea lichidatorului de atragere la răspundere subsidiară a acestuia, iar argumentele invocate în susținerea cererii cu privire la repunerea în termen de declarare a recursului sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de repunere în termen urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, iar recursul lui Tudor Ciobanu, reprezentat de avocatul Vasile Țurcanu, declarat împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din data de 09 septembrie 2016 să fie respins ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut de lege.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CEDO pronunțată în cauza Ponomariov vs Ucraina (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamanților la un proces echitabil.

Urmare celor menționate și având în vedere faptul că recursul este depus cu omiterea evidentă a termenului prevăzut de lege, iar cererea de repunere în termen este neîntemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de repunere în termenul de declarare a recursului și a respinge ca fiind tardiv recursul declarat de către Tudor Ciobanu, reprezentat de avocatul Vasile Țurcanu.

În temeiul celor expuse, în baza art. 445, alin. (1), lit. a) al Codului de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge cererea lui Tudor Ciobanu, reprezentat de avocatul Vasile Țurcanu cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se respinge recursul declarat de către Tudor Ciobanu, reprezentat de avocatul Vasile Țurcanu.

Se menține hotărârea Curții de Apel Bălți din 09 septembrie 2016, în cauza civilă la cererea înaintată de către Sergiu Casian, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Arisema” împotriva lui Tudor Ciobanu, Petru Darie, Iulia Cebanu privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale Societății cu Răspundere Limitată „Arisema” în procedura simplificată a falimentului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nicolae Craiu

Luiza Gafton

Victor Burduh

Maria Ghervas